

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Araştırma ve Dokümantasyon Başkanlığı

Sayı : 22346197-610/ 46224
Konu : 7/10169 Sayılı Soru Önergesi

20/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi:30.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-75406 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından yazılı olarak cevaplanması isteğiyle tarafıma yöneltilen 7/10169 sayılı Yazılı Soru Önergesi ile ilgili cevap metni ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine ve gereğini arz ederim.

Ömer ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 Sayfa)

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Araştırma ve Dokümantasyon Başkanlığı

CHP İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU Tarafından Yöneltilen 7/10169
Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni:

Ülkemiz, BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmesini 3 Aralık 2008 tarihinde onaylamış ve Sözleşme 28-Ekim-2009 tarihinden itibaren ülkemiz açısından bağlayıcılık kazanmıştır.

2010 yılında Anayasa'nın 10. Maddesinde yapılan değişiklikle, engelli kişiler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı belirtilmiş ve engelliler için yapılacak "pozitif ayrımcılık" anayasal zemine kavuşmuştur.

2011 yılının Haziran ayında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulmasıyla, engelliler, çocuklar, aileler, yoksullar ve kadınlara yönelik politika geliştiren ve hizmet sunan birimlerin bir araya toplandığı bir yapı oluşturulmuştur. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulması ile yatılı bakım, rehabilitasyon merkezi ve gündüzlü bakım merkezlerini kapasiteleri ve evde bakım hizmetlerinin kapsamı artırılmıştır.

Engelli vatandaşlarımızı inciten ve ayrımcı nitelikli "sakat", "çürük", "özürlü" gibi ifadeler, 3 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla mevzuattan çıkarılmış, terminolojide uyumu sağlamak üzere mevzuata "engelli" ifadesi yerleştirilmiştir.

BM Engelli Kişilerin Hakları Sözleşmesi ve mevzuatta yer alan konuyla ilgili diğer düzenlemeler de dikkate alınarak, engelli haklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla idari ve yasal düzenlemelere ilişkin çalışmalar yapmak, önerilerde bulunmak, kaydedilen gelişmeler hakkında kamuoyunun aydınlatılması amacıyla yapılacak çalışmaları değerlendirmek, bu konuya ilişkin strateji belgesi ve eylem planları hazırlamak ve onaylamak, engelli hakları konusunda kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere 19 Temmuz 2013 tarihli ve 2013/8 sayılı Başbakanlık Genelgesi'yle "Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu" oluşturulmuştur.

6 Şubat 2014 tarihli ve 6518 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'da ayrımcılıkla mücadeleye yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda, doğrudan, dolaylı ve engelliliğe dayalı ayrımcılık tanımları yapılarak, engelliliğe dayalı doğrudan veya dolaylı her türlü ayrımcılıkla mücadelenin esas olduğu ve eşitliği sağlamak üzere makul tedbirlerin alınması öngörülmüştür. Ayrıca, engellilerin hak ve özgürlüklerden yararlanmasını sağlamak amacıyla alınan kararların ayrımcılık olarak görülemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Özel sektörde engelli bireylerin istihdamının kolaylaştırılması için 19 Şubat 2014 tarihinde yayımlanan 6518 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yeni düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu Kanunda engelli

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Araştırma ve Dokümantasyon Başkanlığı

istihdamı açısından büyük önem arz eden korumalı işyerlerine işlerlik kazandırılması, yaygınlaştırılması ve bu suretle engelli istihdamının artırılması amaçları doğrultusunda, 4857 sayılı İş Kanunu'nda, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda özel tedbirleri ve teşvikleri içeren düzenlemeler yapılmıştır.

19 Şubat 2014 tarihinde yayımlanan 6518 sayılı Kanun ile İş Kanununda değişiklik yapılmış ve işyerinde eşit muamele yapma ilkesine ilişkin 5. maddeye "engellilik" ibaresi de eklenmiştir. Böylece, AB Direktifi doğrultusunda "engellilik" temelinde ayrımcılık yapılmamasına ilişkin ulusal alanda bir yasal zemin tesis edilmesi öngörülmüştür.

BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmesinin hak ihlallerine ilişkin BM Komitesine bireysel başvuru ve araştırma komisyonunun oluşturulması gibi hususları da içeren Ek Protokolü ülkemiz tarafından imzalanmış ve söz konusu Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun 10 Şubat 2015 tarih ve 2923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

20 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ayrımcılıkla mücadeleyle ilişkin hükümler içermektedir. Kanun ile kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun yerine getirmesi öngörülen 3 temel görevinden bir tanesi ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve eşit muamele görme hakkının güvence altına alınmasıdır. Bu kapsamda, Kurum'a ayrımcılık yasağı ihlallerini re'sen veya başvuru üzerine inceleme, araştırma, karara bağlama ve sonuçlarını takip etme yetkisi verilmiştir. Ayrıca, ayrımcılık yasağı ihlalleri nedeniyle mağdur olanlara başvurmaları halinde Kurumca mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla idari ve hukuki süreçler hususunda yol gösterilmesi, yardımcı olunması düzenlenmiştir.

İlk kez ayrımcılıkla mücadele alanını düzenleyen genel bir kanunun çıkarılması ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun birçok gerekçeyle ayrımcılığı yasaklayan hükümler içermesi sebebiyle söz konusu Kanun, Avrupa Komisyonu 2016 yılı Türkiye İlerleme Raporu'nda olumlu yönde atılmış bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bahse konu alanın AB ile yürütülen katılım müzakerelerinden 19. Sosyal Politika ve İstihdam, 23. Yargı ve Temel Haklar Fasılları ile doğrudan ilgili olması ve 22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu Faslı'nın açılış kriterleri arasında yer alan Eylem Planının bir tedbirini oluşturmasından hareketle Kanun'un yazım sürecinde AB'nin yürürlükteki ilgili mevzuatı, taraf olduklarımız başta olmak üzere ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik ile ilgili uluslararası sözleşmeler dikkate alınmıştır.